

Előfizetési árak
 egész évre 4 frt., félévre 2 frt.,
 negyedévre 1 frt.
 Egyes szám ára 8 kr.
 hirdetések mersekkelt árak szerint.

A lap megjelenik minden osz-
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
ENDRE JÁNOS

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Arpad-ut 20.
 hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

UJPEST-ÉS KÖRNYÉKÉNEK TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

A nemzet ünnepe.

Néhány nap múlva érjük el 50 éves évfordulóját a nemzet újjá ébredésének. Ötven éve lesz annak, hogy a szabadság hajnala kiviradt és fényes sugaraival bevilágította a sötét hazát, melynek homályában idegen befolyástól, rabigától gyötörve a szegény nemzet sok éven keresztül görnyedt. A nemzet feltámadt újra, leoldotta a rabláncokat és mint szabad nemzet lépett a nemzetek elé. Azóta a nemzet negyvenkilencszer ünnepelte meg fényével és dicsőséggel a felszabadulás öröm ünnepét, kell tehát, hogy az ötvenedik évfordulót, mint félszázados jubileumot annál fényesebben megünnepelje és a nemzet legnagyobb ünnepévé avassa. A nemzet minden fia kell, hogy szívébe véssze a nap jelentőségét, ünnepi ruhát öltönn magára és az ünneplők sorába lépjen.

E napon felül kell emelkedni a mindennapi élet puritán, prózai hangulatán, helyt adni az ideális érzelmek költői ihletnek, szívünkbe nemesebb érzelmeket kell csepegtetni és a léleknek hangulatteljes harmóniát adni, hogy az ünnep jelentőségét, ragyogását a múlt és jelennek magaslataira emeljük. Meg kell gyújtani szívünk szunnyadó mécsét, hogy méltó fényvel égjen az ötven év előtti nagy napok dicsőségére, hogy vissza tükrözze azt az isteni lángot, amely a szabadság hajnalát felbresztette, azt a fényt, amelyen apáink a szabadság hajnalhasadtát kivetik.

Ne legyünk háládatlanok apáink fenkölt honszeretete iránt, gyarlók a szabadság szent ünnepének méltó meg-

ünneplésére. Ne szentségtelenítsük meg az apáink vértől áztatott földet azzal, hogy kellő fényvel és pompával meg ne ünnepeljük apáink által kivívott, a nemzet történetébe arany betűkkel irt szabadság ünnepét.

Értesüléseink szerint az egyházak, a község, a testületek és egyletek mind nagy pompával és fényvel készülnek megünnepelni a szabadság ötven éves évfordulóját.

A közönségen most a sor esatlakozni a megindított mozgalomhoz és nemcsak bensőleg hanem külsőleg is megünnepelni a nagy napot. Ez ünnep kizár minden párt és felekezeti szempontot, ez mindenkinek szent ünnepe, a ki magyar és magyar kenyeret eszik. Szegény és gazdag egyaránt ünnepeljen, mert ez ünnep a nemzeté és a szegénynek ép oly ünnepe mint a gazdagé. E napon tüzzünk ki nemzeti lobogót, hadd hirdesse a szabadságot, a magyar nemzet dicsőségét. Diszítsuk fel házainkat, jelképezve legszebb és legmagasztosabb ünnepünket. Az ünnepelőestéjén és az ünnep napján világítsuk ki ablakainkat, hirdelve azzal azt a fényt, amely ötven évvel ezelőtt az egész világot bevilágította. Az ünnepélyeken vegyünk szívvel-lélekkel részt és elmélkedjünk az ünnep magasztossága felett, hozzuk vissza emlékezetünkbe azokat a lelkes napokat a melyek a szabadságot megteremtették.

Szóval avassak fel a szabadság évfordulóját általános ünneppé és ünnepeljük méltóan, kegyeletteljesen és fényesen. Ezt sugja szívünk, ezt paran-

csolja lelkünk és teszi kötelességé az apáink iránti hála.

Polgártársak! Készüljünk a szent ünnepre! — a szabadság magasztos ünnepére.
 Endre János

Az ujbpesti »Chewra Kadicha« szent egylet közgyűlése.

Ezt az egyesületet, méltán nevezték el izraelita polgártársaink, jobban mondva az alapítók szent egyletnek, mert valóban a legszembetűnőbb cél, — a szegények segélyezését és az elhaltak eltemetetését tűzte ki nemes céljául.

Naponkint látjuk az egyesület jótékony működését, emberbaráti szeretetének nemes eszelekedését, a mikor a szűkölködők vagy gyászolók elhagyatott, szomorú hajlékába betekintve jótékony gyogyírt hint a sajgó sebekre vigasztalást és reményt csöpögtet az elhagyott, vagy halálosát által sújtott embertársak szívébe.

Akkor nyújt segítséget, a mikor legnagyobb szükség van rá, a mikor egy hozzátartozónk az örök boldogság birodalmába költözik és gondoskodik a szeretett halott kegyeletteljes eltemetetéséről, megvizsgálandó azzal a banatos hozzátartozókat.

Különös emberbaráti szeretettel tanúsít akkor, a mikor a szegények tisztességes eltemetetéséről gondoskodik és szeretettel nyújtja az utolsó segédelmét — az örök pihenő helyet.

Igen nemes elvtől vezérelve működik a szent egylet, melynek célját valás különbség nélkül méltányolni és becsülni kell. A mely megköveteli, hogy minden izraelita polgártársunk lelkes tagja legyen.

Ez a nemes egyesület minden évben csak egyszer vesz fel tagokat, mindig Mózes halálának évfordulóján, a mikor szep ünnepélyességek között Mózes emlékeire isentiszteletet és közgyűlést tart.

Ezt az ünnepélyt most kedden tartotta meg nagy kegyelettel a szent egylet.

Debütan 2 órakor az egyesület előjárásága Hadl József elnök, elnöklété alatt ülést tar-

A „KÖZÉRDEK” TÁRSZÁJA

Két multság.

I.

Az Ujbpesti torna- és vivó egyesület zártkörű táncestélye.

(1898. évi február 25-án)

Azóta, hogy az »elite bál«-ról irt tudósításomat a szerkesztő kerlelhellenül a papirkosárba dobta, nincs semmi kedvem. Nem önhietség, ha azt mondom, hogy oly szepen megirt tárczát, mint az »elite bál« tudósítás volt mostanság tárczairó nem produkált. Új tollat tettem a szárba, a tintatartót kimosattam és szép lilaszín tintát öntöttem bele, aztán megmosakodtam, tiszta inget, tiszta gallert, tiszta kezelt és fehér nyakkendőt öltöttem fel. Igen, ily előkészületekkel ültem frakban az íróasztal mellé. Meg egy üveg »Mumm«-ot is megittam, az agyamat pedig a képzelet legszélsőbb határáig megerőltettem. A mikor aztán készen volt a tárcza, oda léptem a nagy tükör elé és azt mondva »bravo Krix, bravo Krax, ezt ugyan jó megcsináltad!« — képmásomra a tükörben hatalmas csókot czuppantottam. A szerkesztő mindezek daczára a papirkosárba dobta! Lehet ezek után kedvem?

Annak az »elite bál«-nak pedig sok története volt. A sok közül megemlítem, hogy azt tulajdonképpen egy szép menyecske rendezte,

még pedig csupán azért, hogy engem lásson. Látni pedig azért akart, mert megtudta azt, hogy gesztes hajam egyes szálait fehérre festem. Es czett ért. Láttam. Nagyon felszett ő nagyságának barna-fehérbe tarkáló hajam. Ez csak buzdítás reám nevezte. Most már fokozatosan tovább festem hajszálaimat és a mikorra ő nagysága ismét látni fog, már minden szála fehér lesz.

Mindezekhez azonban a torna- és vivó egyesület báljának abszolút seami köze. Már csak azért siues, mert a tornászok és vivók már csak azért is, mert sokat tornásznak és vivnak, sokkal ügyesebb, no meg fiatalabb emberek, mint az en liszteletemre rendezett bál rendezői. Bizonyos edes gyönyör volt látni ezeket a ruganyos léptű fiukat izgekony mozdulataikkal. Hat meg a leányok! Az üdeség, a fiatalokri báj, az élet gondjait nem ismerő lélektükröződött vissza ragyogó szem-műkben, ajkaikon a mosoly, arcaikon az ihlet pirja, hangjaikban az élet, a kedv, a pajzanság elragadóan nyilatkozott meg. Kinek ne örült volna a lelke, a mikor látta Boday Emmát, Chlunsky Elizát, Weisz Olgát és a többi keeses alakot a cigány előtt szilaj kedvvel, fáradhatlanul ropgatni azt a csárdást, a mit az örületes gyors tempóban diktált nekik hegedűjen! Reájuk néztünk és tekintetünkkel mintegy azt mondtuk: »Az istenért, kis leány, búsbabban, csendesebben, mert belehal!« »Soha! soha!« volt a válasz

és tovább rakták, még gyorsabb, meg örületesebb tempóban nem törődve senkivel, nem gondolva semmivel.

Igen kedves nagyon csinos multság volt az. Nem voltak tul sokan, de a kik ott voltak mind a megelegedés erzetével tavoztak onnan, A táncban 50 pár vett részt. Ezzel különben azt is mondhatom, hogy 50 hölgy volt jelen, mert a rendezőség szorgosan gondoskodott arról, hogy több legyen a tánczos s így, egy-két mamát leszámítva minden hölgy tánczolt.

A rendezőségnek, melynek elen Schmidt Richard állott, különösen a fiataloknak teljes elismeréssel kell adoznunk, mint a kik előzenyességi csiszolt modor- és hamisithatlan jó kedvükkel a multság erkölcsi sikerét nagyban előmozdították. A hölgyek névsora: Leányok: Boday Emma, Weisz Olga, Chlunsky Elza, Martonffy Etel, Staviczky Erzsike, Illek Margit, Fodor Jolan, Bella Alma, Bella Vilma, Stöcker Mariska, Grosz Gizella, Braun Margit, Roth Margit, Schwindt Emilia, Liszer Emma, Reiner Bertha, Janovits Jolan, Gonda Malvin, Goldstein Bertha, Lovas Mariska, Reiter Helén, Mezei Hermin, Schwartz Mariska, Hercz Anna, Várnai Jolan, Kohn Flora, Popper Mariska, Berger Riza, Asszonyok: Schmidt Richárdne, Grenzó Sándorné, Illek Nándorné, Bella Dánielné, Bonin Istvánné, Martonffy Frigyesné, Weisz Albertné, Grosz Dávidné, Braun Adolfné, Brutovszky Istvan-

tott, a melyen Klein Ignác alelnökön kívül az egész előjáróság részt vett. Ezen az ülésen történt a tagok felvétele. Felvétettek: Ehrenwald László, Fornheim Gyula, Szamek Mark, Zweig Adolf, Markusz Miksa, Fuchs Antal, Krausz Bernát, Ländler Mihály, Ehrenfeld Adolf, Salgó Miksa és Ladányi Emil.

A tagok felvétele után d. u. 4 órakor dr. Venetianer Lajos főrabbi ünnepélyes istentiszteletet tartott, melyen nagyszámú közönség vett részt. Ezen az istentiszteleten dr. Venetianer Lajos főrabbi fenkölt szonokliában emlékezett meg az elmúlt év nevezetesebb halottjairól és megható szavakkal adózott emléküknél. Így szép hasonlatokkal méltatva, emlékezett meg Brüll Samuel, Löw budapesti főrabbi, Weisz József vagyhelyi, dr. Kohn Armin szigetvári, Rosenbaum Salamon tanárnád, Knopfler Zsigmond satoralja ujhelyi, Mandelbaum Farkas szatmári, Hertzka feher-tói és Roth Armin siklósi elhalt rabbik elől.

Végre szép szavakat szentelt Kozma Sándor megboldogott főügyész emlékének, ki habár nem tartozott Izrael nép-hez, igazságszerzővel megvédte az izraelitákat az ellenük igazságtalanul irányított vádakkal szemben és fényes elégteltet szolgáltatott nekik.

A valóban magas istentisztelet után a szent egyet tagjai az izr. hitközség tanaestermében közgyűlésre gyűltek össze.

A közgyűlés megüvöltése után Hadl József elnök felhívta Ziffer Ede titkár az évi jelentések előterjesztésére. Az előadott jelentések szerint az egyesületnek a múlt évben 243 tagja volt, 61 faggal több, mint az előző évben. Az egyesület vagyona múlt évben 500 forinttal szaporodott és így 9440 fortra emelkedett. Ezen összegből 1800 forint a helyi vagyona esik, mely ezüst és egyéb értéktárgyakból áll.

Az egyesület 118 halottat temetett el, ezek közül 57-ereszen ingyen. Az egyesületnek az előterjesztett mérleg szerint az 1896. évi 439 forint pénztári maradványai 4914 forint bevételre és 4106 forint kiadásra volt, minél fogva a mérleg 808 forint pénztári maradvánnyal záródott le. Ezután Ziffer Ede titkár a felügyelő-bizottságnak jelentését olvasta, mire a közgyűlés úgy az előjáróságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvenyt megadta.

Erre Bauer Soma indítványozza, hogy a közgyűlés az elnökségnek és előjáróságnak ügybuzgó működésért jegyzőkönyvi köszönetet szavaltassék. A közgyűlés ezt nagy lelkesedéssel elfogadta.

Végül Klein Armin kéri a közgyűlést, hogy a közelgő purim alkalmával a szent egyet osszon ki a szegények között kalácsot. Elnök jelenti, hogy ezt a kérést az előjáróság elé fogja terjeszteni, mire a közgyűlés az elnök elttetésével véget ért.

né. Lissér Ignácné, Bóday Janosné, Schön Miksáné, Janoviczné, Fodoriné, Reiterné, Mezeiné, özv. Schwartzné, Herczné, Popperné, Varnainé. A történeli hűség kedveért meg kell még említenem, hogy a mulatság a polgári kör helyiségeiben zajlott le.

II.

Az újpesti gyermekbarát-egyesület táncszal egybekötött hangversenye.

1898. évi márczius hó 1-én.

Eunyi embert meg nem fogadott magába a Colosseum. Valjon csakugyan a gyermekbarát-egyesület által istápoit nemes céllal vonzotta oda Újpest színe-javát, vagy az a műsor, melyet a rendezőség oly ügyesen állított össze?

Valljuk be: mind a kettő. Újpesten sok azoknak a száma, a kiknek a szívök jé, a kiknek végtelenül jól esik valamely szent ügyet előmozdítani. Mennyivel könnyebben tehetik ezt, a mikor áldozatkészségük mellett élvezetben részesülnek, mi több akkor, a mikor oly élvezetről van szó, a mit elsőrangú művésznők, művészek és írók nyújtanak. Szinte szegényli az ember, hogy ezért a potom forintért annyit sok szépet lát és hall. Mivel sikerült a rendezőségnek ezt a jeles művészi gardát összetoborzani? Ez titok. Ne is kutassuk, de ismerjük el, hogy a rendezőség ügyes munkát végzett. Alig csalódunk, ha az érdem orosz-lánrészt Silbermann Izidoré, Kurecz Gyul-

Heti tájékoztató.

Márczius 31 nap.

3. csütörtök. Kunigunda. Gróf Andrássy Gyula szül. Kassan 1823.

4. péntek. Adorján. Veronese Pál festő, szül. 1530.

5. szombat. Frigyes. I. Lajos (Nagy Lajos) magyar király szül. 1326. Hangverseny és táncvizsga az »Ujpesti tanítói segélyegylet« javára a »Polgári körben« este 8 órakor.

6. vasárnap. Fridolin. Döbrentei Gábor a magy. tud. akadémia első titkára megh. 1851.

7. hétfő. Aqu. Tamás. I. Napoleon elhagyta Elbát 1815.

8. kedd. Ist. János. Ferencz Károly főherceg a király atyja megh. 1872.

9. szerda. Franciska. Damjanich és Vécsey győzelme Szolnoknál 1849.

A miniszterek fogadnak. Miniszterelnök fogad pénteken d. u. 4-5 óráig. — Belügyminiszter fogad pénteken d. u. tel 4-5 óráig. Pénzügyminiszter fogad hétfőn d. u. 3 órakor. — Honvédelmi miniszter csütörtökön d. e. 10-1 óráig. — Földművelésügyi miniszter kedden d. u. 4 órakor. — Horvát-szlavonorsági miniszter naponként vasárnap kivételével 8-10 óráig. — Igazságügyminiszter csütörtökön d. u. 1 órakor. Vallás- és közoktatásügyi miniszter csütörtökön délután 4 órakor. — Kereskedelmi miniszter fogad hétfőn d. u. 4 órakor.

Budapesti látványok.

1. Új országúti kupaacsarnoka megtekinthető 50 körrel 10 órától 1-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben megtekinthető este 5 óráig.

Iparmúzeumi múzeum nyitva 5 órától 8-ig Belept-díj 50 k.

Nemzeti múzeum. Nyitva 9 órától 1 óráig.

Magyar kereskedelmi múzeum, Államó kiállítás, kereskedelmi történelmi múzeum és keleti múzeum. az iparsarnokban, délelőtt 9 órától délután 2 óráig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órai ugyanott d. e. 9 órától d. u. 2 óráig.

Magyar házi-ipari központi bazar. Kerepesi-út 22. I. emelet, d. e. 9-től esti 7 óráig.

Tudakozó-iroda és nyilvános szakkönyvtár. Kerepesi-út 20 sz. a. d. e. 9-12 d. u. 3-6-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva egész nap.

Állatkert. Nyitva egész nap. Belept-díj 30 krajczár.

Férfikereszt-egylet (saját épületében) Mózsa-utca.

Mentő-egyesület a Markó és Solyom-utczák sarkán.

HIREK.

Tisztelettel kérjük az egyesületek vezetőit, hogy a köz- és választmányi ülésekről, valamint az egyesületek kebelében előforduló egyéb eseményekről — különösen pedig a szabadság

ünnep mikénti megünnepeztetéséről — gyorsan, de legkésőbb minden kedden estig értesíteni sziveskedjenek.

— **Személyi hírek.** Volfner Tivadar képviselőnk kedves nejével múlt pénteken néhány heti tartózkodásra Francia- és Németországba utazott. — Friedmann Armin bankigazgató pedig kedves családjával Abbáziába utazott.

— **A hivatalos lapból.** Katanek János rákospalotai lakos, nevel. belügyminiszteri engedéllyel »Katonára« magyarosította.

— **Eljegyzés.** Mechlovics Adolf eljegyezte Kramer Roza kisasszonyt Újpestről.

— **Újpest község képviselőtestülete.** f. hó 3-án d. u. 3 órakor képviselőtestületi ülést tart a következő naprenddel:

1. Járási főszolgabíró ur f. é. 2269. sz. rendelete a budapest-újpest-rákospalotai villamosvasút árularifa szerződésére vonatkozólag.

2. Az 1897. évi polkölségvetés megállapítása.

3. Az 1898. évi rendes költségvetés megállapítása.

4. Az állandó bizottságok megválasztása.

5. A községhezépítő bizottságba lemondás folytán szükségessé vált egy tag megválasztása.

6. Előjárósági előterjesztés és ezzel kapcsolatban Mady Lajos községi képviselő indítványa az 1848-iki események 50 éves évfordulójának megünnepelese tárgyában.

7. Előjárósági előterjesztés az Arpad-utnak a törvényhatóságtól való átvétele iránt.

8. Előjárósági előterjesztés a vaczi-úti összekötő csatorna létesítése tárgyában.

9. Ugyanannak előterjesztése pótdadó szaporodási jegyzék bemutatása tárgyában.

10. Előjárósági előterjesztés a Perc-utczában levő házazás nők eltávolítása iránt.

11. Budapesti szekerőváros közigazgatási bizottságának 1991 | 1897. sz. határozata a vizumi ügyben.

12. Az áltami iskolai gondnokság előterjesztése Schwarz Mór elaggott tanító részére adandó kegydíj iránt.

13. Az újpesti ev. ref. egyháztanács kérése a felepítendő új község ház ügyében.

14. Dr. Kiss Sándor községi képviselő önálló indítványa az előjáróság által kiadott ügykezelési és munkabeosztási rendre vonatkozólag.

15. Az Andrássy- és Boeckay-utczai hazatulajdonosok kérése csatornázás iránt.

16. Wagner Károlyné kérése csatornaépítési hozzájárulási költség megadása iránt.

17. Levit Armin kérése telekfeosztás jóváhagyása iránt.

18. Sami Ernő ugyanilyen tárgyú kérése.

láne, Steininger Gyuláne, Deutsch Józsefné, urhölygeknek, Silbermann Izidor, Steininger Gyula, Weisz Jonas, Schlesinger Karoly és Gyürki József egyesületi titkár uraknak tudjuk be, mint a kik hetek óta faradhatlan ügybuzgósággal szorgoskodtak a mulatság siker érdekében.

Nem tagadjuk, tartózkodva fogadtuk a rendezőség amaz ígérését, hogy egy Jászay Mari, egy Abrányi Emilné, egy Totis Elza fog bennünket szórakoztatni. Fogos reklamot, ügyes csapatot veltünk látni a megelőző híresztelésekben. Az utolsó pillanatig kételkedett mindenki abban, hogy ők megalázzák magukat és előjjenek Újpestre a Colosseumba.

Esti 9 órakor robotgattak elé a kocsik, a melyekbe, hogy bárki, de a műsoron jelzett művészek és művésznők nem ülnek, mindenki meg volt győződve.

Mily kellemes volt a csalódás! »Megjött, itt van Jászay, itt van Abrányiné, Totis Elza!« adtak tovább a szót a nagy teremben.

Siri esend következett. Lelegzetet visszafojtva várta mindenki a pillanatot, a mikor Jászay belep.

Aztán erre a nagy esendre nem Jászay, hanem a fűrge Tarnay Alajos zongoraművész bukkant elő és egy-kettő a pódiumon termelt, hogy megkezdje az első piézet.

Nem a legjobban indult a dolog, mert a pedál a művész lábai alatt az első accordok

hallatánál elvált a zongorától. A művész zavarba jött, a jó kedvű publikum egyik része pedig mosolygott, míg a nagyobb része hangosan kacagott.

Tettek-vettek, igazgatták a renitens pedált, míg az — valószínűleg a jötekenyczel iránti tekintetből — engedett és túrta a művész talpaít, a ki néhány szép magyar dall játszott végig a billentyűkön, a melyek arról tanuskodtak (már mint a billentyűk), hogy a zongorát valamikor regen hangolhattak meg, mert a művész diésekedett, hogy ujjai ime a koromtól, a portól mi szép tarkák.

Ismét jóízű kacagás a publikum között, a mit növelt Weisz Jónás (nem az, a kit elnyelt egykoron a cethal) azzal, hogy nagy hü-hoval felugrott a pódiumra s vadonat új zseb-kendőjével a billentyűket letörülte.

Oly jóízű, oly mulatságos volt a dolog. No, de esend! Jön Jászay.

Felemelt fővel, büszkén, de mosolylyal az ajkán, lassu léptekben végig a tömött sorsfal közt a nagy tragika, szavaló művésztünk büszkesége s a zene induló hangjai s a publikum meg-megújuló »eljen« kiáltásai mellett a pódiumra lepett.

Ismét esend állott be.

Aztán elszavalta a remek asszony »Simon Judit«-ot, utána »Ágota kisasszony«-t és végül ülve elcsevegte a »Három a daru«-t. Látni, hallani kell Jászayt. Azt a benyomást,

19. Barna Pál háztulajdonos kérése a község által elvett 11 □ ölnyi terület megterítése iránt.

20. A községi szolgaszemélyzet drágasági pótlék megadása iránti kérése.

— **Az új község-haza** pályázati terveinek beadására a határidő e hó 1-n délben járt le. Beérkezett összesen 5 pályamű a következő jellegűekkel: „*Talán*“, „*Rajzolt vörös gyűrű*“, „*Utolsó percz*“, „*Évszázados múlt után*“ és „*Programm szerint*“.

E szerint, dacára a kis pályadíjnak, a pályázat mennyiségileg eléggé sikerült. A minőség tekintetében a szakértőkkel kiegészített község-ház építő bizottság lesz hivatva bírálóit mondani.

Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a községi képviselőtestület tagjainak egy kisebb része a község-hazának az István-terem való felépítése ellen aközöt szándékozik indítani. E tárgyban Kárpáthy József és Illek Vincze az egyháztanács elnökeinek összehívása folytán e hó 1-én értekezlet is volt, a melyen megbeszéltek az actió sikere érdekében szükséges lépéseket. A gyűlésen mintegy 20 képviselő vett részt. Hogy szándékuk sikerül-e az a jövő látka!...

— **Az iparkamarai tagok választása.** Lapunk múlt számában már hírt adtunk arról, hogy az iparosok a múlt szerdán lezajlott választás alkalmával Csepreghy Pál, Weisz Mór és Pótz Mihályt választották meg iparkamarai tagoknak. A kereskedők csütörtökön választották meg az iparkamarába küldendő tagjukat, mely választás a legnagyobb érdekfűdés mellett folyt le. Friedmann Ármin és Schreiber Gyula állottak egymással szemben lelkesen küzdve a dícsőségért. Mindegyik jelölt mögött tekintélyes part állott és ezért a szavazatkülönbség nem lehetett nagy. Végre Friedmann Ármin győzött, a ki 23 szótöbbséggel választatott meg iparkamarai tagnak.

— **Fősorozás.** Azok, a kik 1877, 1876 és 1875. évek egyikében születtek és Ujpesten bírnak illetőséggel, továbbá azon idegen illetőségűek, a kik Vácztól leendő állíttatásukat idejében kerelték E. évi márczius 31. aprilis 1 és 2 napján tartoznak Vácztól az ottani Curia-vendéglőben megjelenni a sorozó bizottság elé állíttatásuk vegett. A sorozati idezők már elkészültek, azokert a községi jegyzői irodába az illetők személyesen kötelezték elmenni, hogy megfelelő módon kitáncolassanak. Figyelemztetjük a sor alá kerülő ifjakat, hogy a fősorozástól el ne maradjanak, mert szigorú büntetés (alkalmasság esetén a szolgálati évek meghosszabbítása) érheti őket.

— **Nagy matiné a Telefon-Hirmondóban.** A Telefon-Hirmondó kedves hangverseny igazgatója, Zilahy Gyula, múlt vasárnap del-

ben 12 órakor fényes matiné rendezett az előfizetők szórakoztatására. A hangversenyen műintézetünk legkiválóbb tagjai működtek közre u. m. Cs. Alszegey Irma, Berts Mimi, Csillag Tere, Kertész Ella, Ladányi Mariska, Lichtenstein Dora, H. Novák Iren, H. Pauli Mariska, Z. Singhoff Vilma, Valent Vilma, Vizváry Mariska, Császár Imre, Dienzel Oszkár, Horváth Elemér, Kiss Béla, Mader Raoul, Mihályi Ferencz, Szendrői Lajos és Vizváry Gyula. A műsor igen érdekes és változatos volt és nagy élvezetet nyújtott a hallgatónak.

— **Szobor ünnepély.** Az anyalföldi elemi iskola tanstestülete abból az alkalomból, hogy ő felsége a király tiz szoborban örökíti meg ezeréves történelmünk kimagasló alakjait I. e. márczius hó 26-án érdekes műsorral szobor ünnepélyt rendez.

— **Közügyés.** Az »Ujpesti ipartestület« f. évi márczius hó 13-án, vasárnap d. u. 2 órakor, saját helyiségében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgya: 1. Előjárásági jelentés az 1897-ik évről. 2. Az 1897. évi zarszámadás előterjesztése, annak a számvizsgálók jelentése alapján való jóváhagyása és a felmentvény megadása. 4. Az 1898. évi költségvetés megállapítása. 4. A testületi ügyrend- és a szakosztály szabálytervezetének előterjesztése s elfogadása iránti határozat hozatal. 5. Indítványok. 6. egy elnök, 36 rendes és 12 előjárásági pótlagnak 3 évre, - továbbá 3 rendes és 1 számvizsgáló pótlagnak egy évre leendő megválasztása. 7. A betegsegélyző pénztár igazgatóságába 2 rendes és egy pótlagnak és a közgyűlést képező 38 kiküldöttnek 1 évre leendő megválasztása.

— **Az »Ujpesti tanítók segélyegyesülete«** javára most szombaton e hó 5-én este 8 órakor, az »Ujpesti polgári kör« helyiségében tartandó hangversenyvel összekötött táncvigalom — az előkészületek után itelve — egyike a legszebb mulatságoknak lesz, amennyiben a rendezőség mindent elkövetett, hogy a mulatság minél fényesebb legyen. E mulatságon először fog bemutatkozni az ujpesti műkedvelő ekkor és az ujpesti uribanda mely talán csak szerenységéből vette fel a „*műkedvelő*“ jelzőt, mert a mint tudjuk minden egyes tagja az ekkarnak és uribandanak, kiváló erő. Ertesülésünk szerint Ujpest értelmisége már mind megváltotta jegyet és így a mulatságon igen díszes közönség lesz jelen. Különben a mulatság sikeréért garanciát nyújt nekünk a következő előkelő rendező bizottság: Andrejka József, Benedek Samu, Elzász Oszkár, Földes Károly, Kövér Sándor, Friedrich Vendel, Goszthonyi József, Gönczy Pál, Kager János, Kiss Béla, Nemeth Gyula, Radoch József, Schwartz Henrik, Ugro Gyula, Baumgarten Etel, Boday Emma, Csintalan Luiza, D-El Palme, Doby Antalné, Farkas Jánosné, Friedrich Anna, Gallauer Luiza, Gaganez Matild, Hiller Ferenczné, Hoch-

schorné Kerner J., Hübner Mária, Illek Margit, Kanovics Zoltánné, Királyi Janka, Kiss Beláné, Kiss Gezáne, Liftner Jolán, Liszer Emma, Löwy Szidónia, Mészáros Alajosné, Nagy Györgyné, Periahy Irma, Petöry Tere, Petrovicsné Giezy Emma, Radoch Józsefné, Reimetter Juliska, Richnovszky Gezáne, Roller Mari, Schaller Margit, Somlyay Emilia és Mariska, Stefezius Gizella, Szenes Ferenczné, Szuper Tere, Tibay Eszter, Törő Józsefné, Troján Alajosné, Urbán Istvánné, Vajda Józsefné, Vauyek Beláné, Vauyek Ida, Veszélovszky Mariska, Vilhelmi Hermin, Wiemann Bertalanne, Wüsztner Henrikne, Belépő-díj: melyjegy 1 frt., családjegy 2 frt.

— **Jarásbiróság Ujpesten.** Erdély Sándor igazságügyi miniszter Ujpestre nevezte nagy fontosságú kijelentést tett múlt kedden a képviselőházban tartott beszédében. A többek között ezeket mondta: „*Nem idegenkedem attól, hogy mindenütt, a hol a forgalom oly nagy, hogy több személyzetből álló bíróság szervezhető, járásbíróságot szervezzek. De van egy pár hely, pl. Ujpest stb., hol a szükségtől kényszerítve, kénytelen leszek előbb is járásbíróság felállításáról gonoszkodni*“. A miniszter ur ezzel a kijelentéssel reményt adott nekünk arra, hogy a járásbíróságot — a mint nagyon kívánatos volna — a költségvetés keretén kívül, a közel jövőben felállítja. Itt ismét Volfner Tivadar országgyűlési képviselő munkáját látjuk érvényre jutni, melynek teljes sikerét minél előbb kívánjuk. Kívánatos volna, hogy az ujpestiek ezen alkalomból az igazságügyi minisztert és a képviselőt sürgönyileg üdvözlöjék.

— **Az »Ujpesti ipartestület« jelentése.** Az »Ujpesti ipartestület« múlt évre szóló jelentése most jelent meg, mely hű képet nyújtja az ipartestület múlt évi működéséről. A jelentésből örömmel konstatáljuk, hogy a testület ugy anyagilag, mint szellemileg gyarapszik és igazságtalanság volna tőlünk, ha a testület működését elismerésre ne méltatnánk. A pénztári jelentés szerint a testületnek az elmúlt évben 3963 frt 72 kr. bevétele és 3351 frt kiadása volt, minél fogva a pénztári maradvány 611 frt 97 kr., a mi nagyon szép eredménynek mondható, de különösen akkor, a mikor a múlt évi költségvetés megállapítása alkalmával, az ipartestületnek egyes jobarátai 700 frt deficitelt jósoltak. A fennkezesi osztály 60 frt 11 kr. maradványa 481 frtra, ezeréves 374 frt alapítványa pedig 579 frtra emelkedett, míg a testület tartozása 2700 frtról 2300 frtra esökkent, a mi minden esetre helyes gazdálkodásra vall. Az ipartestület az elmúlt évben 1 rendes és 1 rendkívüli közgyűlést, 12 rendes és 1 rendkívüli előjárásági gyűlést tartott. A testület 784 tagja az elmúlt évben 196 taggal szaporodott, megszűnt tagja lenni 86, tehát a tagok létszáma 1898. évi január 1-én 894. A testület a munkas nyilvántartásban 7792 be- és kijelentést eszközölt, még pedig: nyilvántartatott 5355 iparos segéd és 2437 gyári munkás 4448 belepő és 3344 kilépő esetben. Munkakönyvet kiadott 844 drbot, ideiglenes igazolványt 237 drb. A tanoncznyilvántartás 1896. évi január 1-én 751 tanonczot mutatott ki, az 1897 év folyamán szerződöttelt 397, felszabadult 206, eltávozott 112, marad tehát nyilvántartva 830 tanoncz. Az ipartestület az 1898-ik évre a következő költségvetést állapította meg: bevétel 3681 frt 97 kr., kiadást 3071 frt 06 kr., pénztári maradványt remél 610 frt 91 kr. Ezekből látjuk, hogy a testület működése nem oly sötét, amint azt egyesek festik és ha a testületben meg fog szünni a pártszervevény, személyes gyűlölet, akkor a testület működésével mindenki meg lehet elégedve és a szép fejlődésnek induló ipartestület hatalmas tényezővé fog válni Ujpesten. Ugy legyen!

— **Villamos elgázolás.** Özv. Sturm Lipótné szül. Krausz Eva veszprémi születésű 54 éves napszámosnót vasárnap reggel a Budapest-Ujpest-Rákospalotai villamos vasut a Béke-terem a 10. számú villamos kocsit elűtötte. A szencsetlen a kerekek alá került, melyek mind a két lábát elvagták. Beszállították a Rókus-kórházba. A vizsgálatot megindították annak kiderítésére, hogy kit terhel a szerencsétlenséget a felelősség.

— **Az »Ujpesti gyermekbarát egyesület«** most kedden rendezett és minden varaközson felül sikerült hangverseny alkalmából, — melyről lapunk mai tárczájában hozunk rész-

a mit az ő előadói képessége a szívekre gyakorol, gyenge tollam leírni képtelen.

A közönség szünni nem akaró tapsban, míg a rendezőség egy remek virágcsokorban fejezte ki halálját a nyújtott gyönyörért.

Ezzel is merült fel egy kis incidens, a mi zavarólag hatott a művésznőre. Előadása közben lepett be a színpadra a szurtos lámpagyújtó, hogy okvetetlenkedjek hosszú póznájával a gázlámpák körül.

Alig, hogy felcsudtunk a nagy hatás alul, *Totis Elza*, a bájos, széke leány, a művésznő kapta fel a hegedűt és *Tarnay Alajos* zongorakísérete mellett oly esodás hangokat csalt ki hangszereiből, oly szívhez szólva sirt, majd ujjongott az a fadarab a puha, gyenge ujjak alatt, hogy kéjessé tette a legkört, gyönyört öntött a lelkekbe. A közönség itt is zajos tapsban tört ki, míg a rendezőség virágcsokorral kedveskedett a művésznőnek, a ki mellesleg mondva, unokahuga *Winternitz Gyulánának* a zeneszerzőnőnek.

Negyediknek *Ábrányi Emil* ismert jeles poétánk szavazta el »*Kossuth sirja*« című saját szerzeményét nagy hatással. Őt neje, *Wein Margit* asszony az opera egyik primadonnája követte, a ki a »*Carmen*« operából énekelt elragadóan, majd egy másik dall csicsgergett el kedvesen, a közönség lelkes tapsaiban kifejezett kívánságára. A rendezőség őt is virágcsokorral lepte meg.

Hegedűs Ferencs az opera bas-buffója,

Aggházy-féle balladával lepett a közönség elé. Szépen, meghatóan énekelt.

A műsört *Szentossy Gyula* hírlapíró, felolvasása és *Bihary Akos* a pécsei színház tagjának szavalata fejezte be.

Kedves, élvezetes hangverseny volt. Közönséget érte a művésznőknek, a művészeknek még azért is, mert a hangversenyen díjtalanul működtek közre.

A hangverseny nyit tánc követte. Tánc! Ha a nagy sokaság miatt, azt az egy helyben való mozgást, azt a jobbról-balról erzett lökéseket táncznak lehet nevezni, ugy csakugyan tánc volt, a mely tartott kivilágos kiviradtig.

Nevsort a jelenváltakról adnom nem lehet, az egész tapot az töltene meg. Képviselve volt a községi előjáróság Lindt János bíróval és Zsoldos János főjegyzővel, képviselve voltak a gyárosok, gyógyszereszek, orvosok, ügyvedek, kereskedők, hivatalnokok, iparosok és a helybeli sajtó munkásai családjaikkal együtt. Sok szép asszony, meg több szép leány tarkította elegáns toillettéjével az igen nagy társaságot.

A mulatság alkalmából Róna Béla budapesti tanár alkalmi lapot adott ki »*Gyermekbarát*« címen, melybe több ismert művész és író adott bele néhány szellemes sort.

Ha még felemlítem, hogy a mulatság a jótékony célra szépen jövedelmezett, nyugodt lehetek, hogy tudósítói tisztetnek eieget tettem.

Kvic-kraz.

letes tudósítást — Róna Béla »Gyermekbárát« czimvel igen érdekes emlék-albumot szerkesztett, melybe a következők irtak szelletes alkalmi emléksorokat: Abrányi Emil, Abrányi Wein Margit, Váradi Antal, Sebők Zsigmond, Szomaházy István, Szentessy Gyula, Kemechey Jenő, Palágyi Lajos, Strausz Adolf, Géczy István, Rothauer Miksa, Pásztor Árpád, Gutius, Zempleni Árpád, Salamón Ödön, Lampérth Géza, Bihari Akos, Mery Károly, dr. Faragó Gyula, Gerő Attila, dr. Molnár Gyula, Sziklay Kornel, Varsányi Gyula, Deresenyi Dezső, Holló Marton, dr. Venetianer Lajos, Boda Aladár, Endre Janos, Silbermann Izidor, Steininger Gyula, Gyürki József és Róna Béla.

— Az újpesti kereskedelmi- és iparbank részvénytársaság e hó 1-én átvette az Első leány kihazasítási egyesület vezérképviselőseget Újpest és Rákospalota részére és úgy új biztositások kötésére mint a díjak felvételére feljogosította. Az egyesület múlt havi kimutatásait alant közöljük.

— Az újpesti izr. hitközség képviselőtestületének közgyűlése által kiküldött választási bizottság tudatja a hitközség tagjaival, miszerint az új alapszabályok értelmében szükségessé vált pótválasztások f. évi márczius hó 20-án fognak megjelenni. A választás, az alapszabályok 26. §. b) pontja értelmében reggeli 9 órakor veszi kezdetét és tart szakadatlannul d. n. 4 óráig. — Választatni fog 15 új képviselőtestületi és 6 adófelosztási bizottsági tag.

— **Növendék-hangverseny.** Moler István zongoratanító tegnap szerdán tartotta növendékeivel zongora-hangversenyt, mely igen szépen sikerült. A hangversenyen nagyszámú és előkelő közönség jelent meg, mely élvezettel hallgatta végig a növendékek jól iskolázott és szabatos játékát. A hangversenyen közreműködtek: Grossmann Gizella, Feisinger Etelka, Boldog Margit, Krapp Mariska, Kollár Anna, Deutsch Margit, Batory Paula, Weisz Olga, Förster Terka és Deutsch Jenő. A közönség az érdekes műsor minden egyes számát tetszettel fogadta és a közreműködőket zajosan meglapsolta. Különösen Hajdu Ika részéről sok elismerésben, a ki művészi eszimbálomjátékával igen változatosá tette a műsort. A hangverseny után táncra perdült a fiatalság és vígan jart a Terpsichora művészetét.

— **Az Első Leánykihazasítási Egyesületnél** február hóban 703 jutalekreszt irtak be és nászjutalekok fejében 26.533 forint 93 krajczárt fizettek ki. 1898. évi január 1-től február 28-ig beírt összes jutalekok összege 31.376 forint 72 krajczár.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Landi Kamilla. Múlt hétfőn adta második hangversenyt a vígadó nagy termében óriási

közönség előtt. Landi hétfőn már tartalmasabb műsorral állott elő, de azért kétségen kívül áll, hogy a művésznő óvatosan kerülte a nagy német dalköltők poemáit és előszere-ttel viseltetik a régi olasz áriák és francia chanson-ok iránt. Két apró Schumann-dal és Schubert Doppelgänger-je képviselte, hétéfőn este a komolyabb modern daliradalmat, esodálatos színe, timbre-je most is megbűvölte a hallgatót. Tudása, technikája, előadása tökéletes. Landi Kamilla ez alkalommal is nagy diadalt aratott. Tomboló tetszettel fogadták minden egyes számát, főleg a Secchi, Tsai-kovszky dalait és a Carmen Habaneráját. A művésznő pedig vegtelen szeretetreméltósággal faradhatatlan volt az ismétlésekben és ráadásokban. A szünetekben ismét egy bécsi kis leány, Popper Gertrud játszott hegedűn sok kedvvel és bátorsággal.

— **Bürger Zsigmond** tanár múlt pénteken rendezett hangversenye, nagyszámú közönség jelenléte mellett fényesen sikerült. A változatos műsor Drovák, Brahms, Schubert, Mozart, Popper, Bach, Corelli, Moszlovszky, Rütkauf, Bizet és Piatti szerzeményeiből állott, melyeket Bürger Zsigmond, Novacek Károly, Schultz Dezső gondonkan nagy művészettel adtak elő és Brich-Pyllemann Ágnes, Márkus Dezső remek zongora kísérlete mellett enekelt, ki az ő számait rendkívül distingvált előadással kellemes feltűnést kelteve adta elő. Hangja finomsága Rokitszky iskolájára vall, és főképen a közepskálakban tudta azt szép esengően érvényre juttatni. A közönség az érdekes műsor minden egyes számát lelkesen fogadta és a művészeket a legnagyobb elismeréssel illette.

— **Magyar dalok és népdalok** czimén egy dalgyűjtemény jelent meg, mely 48 igen dal-lamos és új dallal foglal magában. A dalok zongora kísérettel füzetekben kaphatók Egy-egy füzet két dall tartalmaz és ára 50 és 60 kr. közt váltakozik. Kaphatók Rózsaölyvi és társa udvari zeneműkereskedésében Budapesten.

A közönség köreiből.*

Bűnügyi tárgyalási jegyzőkönyv.

Felvetették a budapesti kir. bíró. járásbíró-ságnál 1898. évi február hó 14-én d. e. 10 óra-kor becsületsértés és ragalmazás vétségével vádolt Kohn Mór ellen.

Magánvádoló Weisz Gábor kijelenti, hogy hajlandó panaszát vissza vonni azon esetben, ha vádolt Kohn Mór, a bíróság színe előtt és a megjelent tanúk előtt őt ünnepélyesen megköveti, és megígéri, hogy őt többé bántalmazni nem fogja egyttal feljogosítja, hogy

(*E rovatatallat közlöttekort nem vállal felelősé- get a szerk.

magánvádolt, hogy ezen nyilatkozatot, illetve az ezt magába foglaló jegyzőkönyvet az új-pesti Közlöny és Közérdek című hírlapokba közzé tehesse.

Vádolt Kohn Mór ezen feltételeket elfo-gadja, magánvádoló Weisz Gábortól a bíróság, és a megjelent tanúk előtt ünnepélyesen bo-csánatot ker, igéri, hogy őt ezentul sérteni nem fogja és feljogosítja a magánvádolt, hogy ezen jegyzőkönyv másolatát a magánvádoló által a megnevezett hírlapokba közzétehesse.

Ugy a közzététel mint a magánvádoló re-szeről felmerült ügyvédi és eljárási költségek tekintetében felek között bíróságon kívül egyezség jött létre.

Ezek után magánvádoló Weisz Gábor vád-ját és Kohn Mór viszonvadját visszavonja.

Kmf.

Rozsnyai s. k.
jegyző.

Kürti s. k.
kir. albiró.

Végzés

Ezen ügyben a további büntető eljárás a btk. 268. és az eljárási szabályok 23. §§-ai alapján ezennel megszüntették.

Kürti s. k.
kir. albiró.

Szerkesztői üzenetek.

— **Egyleti tagnak.** Mi minden egyesülettel egy-formán foglalkozunk és egyiknek úgy mint a más-iknak tért engedünk lapunkban, mert ezzel a közönségnek tartozunk. Természetesen mi csak azt irhatjuk meg, a miről tudomást szerezhettünk. Az olyan egyesület, mely a sajtó kizárásával, vagy mellőzéssel intézi ügyeit, rendszeren a zavarosban halaszik és ez oknál fogva nem meri a sajtót ügyei-ről értesíteni, és ezekkel a nyilvánosság elé lépni. Hanem mi a közönség érdekében az egyesületek működését éber szemmel fogjuk kísérni és azokat a hol alapszabály ellenes, vagy rendetlen működést tapasztalunk, az illetékes hatóságnal fel fogjuk jelenteni. Csakis úgy lehet majd egészséges viszonyokat teremteni egyes egyesületeknél.

— **E V urnak helyben.** Cikkét csak átöl-gozva közölhetjük. Ha abba beleegyeznek legyen szí-vas értesíteni.

Bátorkodom a n. e. közönség b. tudomá-sára hozni, hogy üzletemben Árpád-ut 14. sz. alatt a szabadságharc-ünnepélyek alkalmá-ból u. n. »Szabadságkalapok« valamint egyéb

férfi- és gyermekkalapok

dus választékban kaphatók. A bel- és kül-földi gyárosokkal való összeköttetésem foly-tán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **divatos** és **finom** arummal t. vevőim teljes melegegedést kidermelhessen szíves támogatásukat kérve vagyok tisztelettel.

Drézdner Jeanetta.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-érdjeggyel

valamennyi nagyobb fűszer és vaskereske-désekben kaphatók.

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolsága: 15-20 cm.
Talaj minőség: jól trágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzenweite: 15-20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

— A Budapesten Andrassy-ut 13. szám alatt létező **Mauthner Ödön** cég csak **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

4-8